

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM.

DIE LVNÆ XXVI. FEBRVARII.

M. IOANNE BAPTISTA FERRAND, Doctore Medico, Moderatore.

An Medico noscenda mixtio?

730

SANITATIS artifex Medicus, tantò Physicum antecellit, quanto Physica Medicinæ præponderat. Sanitatem hominis tuetur similibus, dum viuentis accidentia fiunt rectè, benè & robustè. Natura eorum, quæ primo tantùm gradu victitant, conseruat, ipsis principium insequitur, quo per succubulas radices attrahunt, vt semper simile, & inde in ipsis vix latent morborum vestigia, erroris victus consecuta, cum ea præseruet alimentis similitudo, à qua omnis amor, vt odij nutrit discordia. Sanis omnia essent sana, nisi imaginatio & appetitus, fucato sæpè condimento, ventriculum, iecur, & alias corporis famelicas partes deciperent. Alimento enim quædam multum nocent, & nos proprijs innouant qualitatibus, cum inter illa nullum sit, in quo non aliqua exuperet qualitas. Hinc Medicus sanorum dispositionem, & alimentorum facultates ad amissum exploret est necesse, quo perfectè sanos, qui possunt in omni esse temperamento, exquirat similibus tutetur, alios verò paululùm à sanitate deuios, parùm dissimilibus restauret.

ELSVM est in humano corpore plura esse occulta quàm cognita, etiam doctissimo Medico. Nam Dogmaticus qui sine ratione renuit experientiam & sine futili ratiocinio elicit indicationem, in pura humani corporis cognitione debet esse perspicacissimus, cum sit Physicus sensibus additus: partes primò compositas attrahet, mox in eas quæ specie tantùm differunt penetrat: postea simpliciores, vt elementa; tandem primas, vt principia duo, discet. Conijciat cerebrum, & ossa, concretionem generari; pulmonem, rarefactionem. Cor verò quæ modo, quod non magis est facultatum principium, quàm digitus; hepar, renes, lienem sanguinis affusione: cutem neruorum, venarum & articularum coactum, quæ vt omnes alie mundi partes crebris poris est pertrebrata. Nec tantum nudam illam corporis conformationem, sed & partium vniuersarumque naturam timetur: & totius vnum ex omnibus resultans temperamentum siue idiosyncrasiam debet cognoscere, vt sanitatis terminos, morborum seruitiem, medicamenti exhibendi occasionem subsolvat. Hinc etiam animi mores naturales ex vultu & eo qui in cute efflorescit colore prædicat, postquam accuratè spirituum ex humoribus, humorum ex partibus solidis suis accidentibus obuelatis coniecturam eruerit didicerit.

NATVRA hæc omnia nos celat, sine cognitione mixtionis exquisita, quæ cum sit vno alteratorum miscilium, facillè à Medicis comprehenditur. Alteratio enim fit circa accidentia, vt in substantijs generatio & corruptio: fit actio, quæ semper supponit patiens imbecillius, nec vnquam in simile dirigitur: fit in subiecto, & necessariò cum contractu: ita vt dum simul elementa per qualitates confunduntur, vniatur materiæ vnum quasi frustulum alteri: deinde qualitas vna in aliam penetrat, vt cum aqua incalciscit ab igne, & hinc resultat ratio mixtionis, quæ est aperta ad generationes via, per quam formæ ingruunt, quibus aduocatis, propria geniti crasis reinetur, quæ alias dissolueretur, & statim euanesceret. Elementa igitur illic sædus incunt, ita vt semper dominetur vnius qualitas actionum formæ famula. An formæ insint post mixtionem elementares, leuis est scrupulus, nihil ad nos, tamen verumque tuetur. Mixtio aliquando datur impropria ab arte; sed omnis quæ à natura suscipitur propria censenda est, etiam in meteoris. Mixta enim quæ vita carent, etiam si non dissimili partium compage indigeant, tamen certum requirunt temperamentum, sine quo subsistere desinerent. Viuentia verò præ actionum dissimilitudine, contraria sæpè temperamenta, diuersis in locis sortiuntur.

HINC homo dum fit ex semine tanquam materia, & causa fictice, sine imaginatione, longè diuersas partium temperies sortitur. Separat enim facultas singens, crassiorem substantiam à tenuiori: inducit membranas, nobiliores partes simul delineat; corpori cordis & articularum crassam & frigidam substantiam assignat, sed calore & spiritibus turgidulam, cerebro & neruis frigidiorum, ad spirituum temperiem: iecori temperatam vt & innatum calorem, ne alimenta torreat: cuti temperatissimam qualitatem tactus internumtiam: tandem omnes partes earatione miscet, vt sint ad recipiendam formam æqualiter paratæ, & potentiæ omnes, actu verò proprias, & sibi convenientes animæ facultates exerceant, si modò sint generosæ, & à connata temperie non multum aberrent. Sunt igitur omnes conseruandæ, vel alimentis vel medicamentis, quorum neutrum tutò potest Medicus præstare, nisi ritè cognouerit, quo modo in partium mixtione qualitas vna confusa fuerit cum altera & quæ vicerit, vt illine alimenti veram temperiem, aut medicamenti vim facillè subodoretur: cum præsertim tanta sit corporum inter se dissimilitudo, vt vix in mundo mixta duo sint, quæ qualitatibus eodem gradu conueniant.

QVARE Medicus, qui à cognitione humani corporis perfecta debet exordiri, sit necessariò Logicæ atque Physicæ maximè peritus: Et quò sanitatem tueatur, senectutem temoretur, morbos demoliatur, hominem tandem cognoscat: si modo à vili mancipio chymico, rogato chirurgus nomine medici insolente, à pseudopharmaco temerè medicamenta præscribente tantum abesse velit, quantum à sole recedit luna: si mores etiam & futuros morborum euentus præsentiscere desideret, nunquam in amplam morborum & remediorum fegetem iruat, nisi prius rerum omnes Essentias, quæ sunt ab æterno, cognouerit: materiæ naturam, cui coæua est quantitas: principiorum vim, quæ non audeat inficiari circulator, nisi quia ignoti nulla est nequidem opinio: maximè verò Elementorum qualitates, quæ in vnoquoque sunt intensæ: alterationis differentias, quæ nunquam fit momento: generationis celeritatem, quæ nunquam fit tempore: denique mixtionis exactissimè modum, qui solius Dei & naturæ est opus: Vnde omnia temporum, regionum, ætatum, ciborum, potuum, & morborum temperamenta; vniuersa denique hominis & totius naturæ cognitio, velut ex proprio principio dependet.

Ergo Medico noscenda mixtio. 176

Proponebat Lutetiæ CLAVDIVS CHRESTIEN, Parisinus. A. R. S. H. M. DC. XXIX.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Carolus Guillemeau. ordin. Christ. Reg. Med.
M. Franciscus Mallet.
M. Iacobus Iouin

M. Petrus Sauerre.
M. Hermannus de Launay.
M. Philippus Hard. de saint Et Jacques.

M. Ioannes Riolan. P. R.
M. Andreas le Gros.
M. Ioannes le Mercier.

